

HOOFDSTUK 1

Heel in de verte hoort Mette een stem. Dat is vast Bas die haar roept, maar ze heeft geen zin om te reageren. Mette zit op haar kamer huiswerk te maken. Nu ze in groep acht zit moet ze een werkstuk schrijven over een miljoenenstad ergens in de wereld. Maar er zijn zoveel grote steden. Haar moeder is stewardess en heeft de hele wereld al gezien. Het huis staat vol bijzondere souvenirs, de boekenkast vol reisboeken en Mette heeft zoveel ideetjes dat ze na twee dagen nadenken nog geen keuze heeft kunnen maken.

‘Metteh, telefofoon.’

Nu pas dringt de stem van haar broertje Bas tot Mette door en sprint ze naar beneden. Weg dat gepieker over een werkstuk. Telefoon is veel belangrijker.

Beneden aan de trap staat Bas met de telefoon in zijn hand.

‘Waar bleef je nou?’ vraagt hij terwijl hij de telefoon aan zijn grote zus geeft.

‘Wie is het?’ Mette trekt haar hoofd een beetje vragend naar achteren.

‘Zeg ik lekker niet, dan had je maar eerder naar beneden moeten komen.’ En weg is Bas, voor Mette hem te pakken kan krijgen.

‘Met Mette.’

‘Dat duurde lang. Als je zou weten waarom ik bel, dan had je wel wat sneller gelopen.’ Mette hoort tot haar verbazing de stem van Jort in haar oor. Samen met de veertienjarige Jort heeft Mette al een paar keer een vliegreis gemaakt. Ze mochten mee met hun ouders. Mette met haar moeder toen die als stewardess moest werken en Jort met zijn vader die captain is. Dat waren superreisesjes, vol spannende avonturen en bijzondere bezienswaardigheden.

Na de laatste reis hebben Mette en Jort e-mailadressen uitgewisseld en zitten ze wel eens samen op hyves. Maar gebeld heeft Jort haar nog nooit. Dan is er vast iets bijzonders aan de hand. ‘Ik hoorde de telefoon niet hoor. Nou, vertel op.

Wat is er zo belangrijk dat je me belt?' Mette struikelt bijna over haar woorden. 'Gaan we weer op reis?'

'In elk geval ga ik op reis!' Jorts stem klinkt een beetje triomfantelijk.

Het blijft even stil.

'Leuk voor je,' klinkt Mette teleurgesteld. Ze had gedacht dat ze misschien weer samen met hun ouders op reis zouden gaan.

'Wanneer ga je?'

'Over twee weken.' Weer is het even stil aan de andere kant van de lijn.

'Heb je zin om mee te gaan?'

Mette houdt de hoorn stevig vast.

'Wat zeg je?' vraagt ze ademloos.

'Of je zin hebt om mee te gaan.' Jort spelt bijna elke woord van de vraag.

'Ik hoor je wel hoor,' zegt Mette een beetje kattig.

'Nou, zeg dan gewoon of je zin hebt om mee te gaan. Of heb je dan een druk weekend?' Jort klinkt een beetje ongeduldig.

Mette holt naar de grote gezinskalender waar alles wat er in huize Haverkate gebeurt wordt opgeschreven.

'Mama moet op vrijdag werken en ik ga met papa en Bas naar opa en oma om te helpen met het snoeien van de boomgaard,' zegt Mette teleurgesteld. Als ze zo de plannen ziet lijkt het er niet op dat er een reisje voor haar gepland was.

'Maar waar gaat je moeder dan naartoe, dochter van een stewardess?' Jort kan het niet laten om een beetje te plagen.

‘Geen idee, hier staat alleen: Melden 15.40, dus dat betekent dat ze om tien over half vier op Schiphol moet beginnen met werken. Ik heb mama ook nergens over gehoord.’

‘En waar is je moeder nu dan?’

‘Volgens mij een op-en-neertje Londen, maar dat weet ik niet zeker.’

‘Een op-en-neertje, wat is dat?’

‘Weet je dat niet, zoon van een captain?’ plaagt Mette terug. ‘Dat betekent dat ze vanmiddag naar Londen vliegt en meteen daarna weer terugvliegt naar Schiphol.’

‘Dus vanavond is ze weer thuis.’

‘Jaha, maar vertel nou eens!’ Mette wordt nu echt ongeduldig. ‘Wat gaat er gebeuren?’

‘Ga maar even zitten, want volgens mij heb ik goed nieuws. Je moeder staat samen met mijn vader op een New York ingedeeld! Ik ga sowieso mee want het is het weekend van de marathon van New York en toen dachten mijn vader en ik...’

‘Wat!, New York! Echt? Echt waar? Geen geintjes meneer ... En dan durf je te vragen of ik wel mee wil? Dat is geen vraag! Natuurlijk ga ik mee!’

Mette weet niet hoe ze het heeft en een zinnig gesprek met Jort zit er ook niet meer in.

Als ze vijf minuten later neerploft op de bank dringt het pas goed tot haar door. New York.

The Big Apple. Stad van het Vrijheidsbeeld, het Empire State Building, de wolkenkrabbers van Manhattan. Natuurlijk ook de stad van de aanslagen op de Twin Towers in 2001, de spiksplinter-nieuwe Freedom Tower en niet te vergeten van het

shoppen! Dan moet papa maar samen met Bas de boomgaard van opa en oma in. Dat vindt ze deze keer helemaal niet erg. Waarschijnlijk hadden ze toch al niet op haar gerekend.

En dan weet Mette ineens ook waar haar werkstuk over zal gaan. New York!

Geschiedenis van New York

De indianen waren de oorspronkelijke bewoners van het eiland Manhattan. De eerste ontdekkingsreiziger in dit gebied was Giovanni da Verrazzano. Dat was in 1524. Maar hij is er nooit gaan wonen. Op 11 september 1609 ontdekte Henry Hudson, die in dienst was van de Nederlandse VOC (Verenigde Oost-Indische Compagnie), Manhattan en bracht het in kaart. De rivier de Hudson is naar hem vernoemd. Hij was eigenlijk op zoek naar een nieuwe doorgang naar China.

In 1621 kwamen de eerste Hollandse pels (huiden)handelaren naar dit eiland. Huiden waren heel erg geliefd omdat er in Nederland lange koude winters waren. De handelaren noemden de stad Nieuw Amsterdam.

In 1624 kwamen er dertig families uit Holland wonen. In 1626 woonden er al driehonderd families. Peter Minuit, de gouverneur, kocht het eiland Manhattan van de indianen voor prullaria die niet meer waard waren dan ongeveer 50 Euro. De indianen begrepen niet dat hun handtekening betekende dat ze het eiland voor altijd verkochten.

Peter Stuyvesant was de eerste echte burgemeester van Nieuw Amsterdam.

Oude straten en nederzettingen hebben nu Engelse namen gekregen, maar sommige namen klinken nog een beetje Nederlands, bijvoorbeeld: Wall street (Walstraat), Breukelen (Brooklyn) Nieuw Haarlem (Harlem) en Heemstede (Hempstead).

HOOFDSTUK 2

Incheckmachine

Bij een incheckmachine stop je je paspoort in de machine. Dan komt er een kaartje uit waar het nummer van jouw stoel in het vliegtuig op staat. Dat heet een instapkaart.

Als Mette twee weken later met een rugzakje op Schiphol loopt kan ze nog bijna niet geloven dat ze naar New York gaat. Ze kijkt naar links waar mama in haar uniform loopt. Mama knipoogt. ‘Zo, grote dochter van me, daar gaan we weer.’ Mette geeft mama een hand.

‘Niemand ziet dat jij mijn moeder bent, mam.’
‘Dat heb je met een prachtige dochter uit Kenia,’ antwoordt mama.

‘Ik had vast een hele mooie moeder,’ zegt Mette trots.

‘Dat weet ik wel zeker, en vooral ook een hele lieve.’ Mama geeft Mette een knuffel. ‘Kom, we gaan verder.’

Mette trekt haar rugzak recht.

Haar dag kan niet meer stuk. Vanmorgen zat ze nog op school en nu is het al bijna zover. Van de directeur van school mocht ze vanmiddag thuisblijven als ze beloofde om een prachtig werkstuk over New York te gaan schrijven. Nou, reken maar. Ze heeft haar reisdagboekje in de rugzak gestopt. Als ze net zoveel avonturen gaat beleven als op haar andere reizen met mama, dan is het dagboekje na deze reis vast wel vol.

Nu nog hopen dat er plaats is in het vliegtuig. Mette had gisteren geprobeerd om dat aan haar

vriendinnen uit te leggen. Zij, en ook Jort, kunnen alleen maar mee als er nog lege stoelen in het vliegtuig over blijven. Zoiets als wanneer je met een bus op vakantie gaat en er op het laatste moment een paar mensen ziek zijn geworden die niet meer mee gaan. Dan houd je een paar lege stoelen over. Zo gaat dat ook in een vliegtuig.

Bij de incheckmachines ziet ze Jort al staan, samen met zijn vader. Het lijkt wel of hij nog langer en leuker geworden is. Mette gaat wat sneller lopen.

‘Nou, nou, hebben we haast? Ik kan niet zo snel op die hoge hakken hoor,’ moppert mama. Mette weet wel beter. Mama doet soms een beetje net alsof. Het lijkt wel of ze toneelspeelt. Net als bij sommige lastige passagiers, zegt mama. Mette begrijpt ook wel dat je het niet kunt maken om iets heel onaardigs tegen een onbeleefde klant te zeggen, dus dan doet mama net alsof.

‘Kom op, mam. Daar staan Jort en zijn vader.’

‘Of ik die zou kunnen missen. Kom, dan gaan we ze begroeten en ook eens kijken hoe de kist ervoor staat.’

‘De kist?’ Mette reageert verbaasd.

‘Ja, de kist. Zo praten wij over een vliegtuig.’ Jan, de vader van Jort had mama gehoord en kan niet wachten om het uit te leggen terwijl hij Mette een dikke zoen op haar wang geeft.

‘Zo, was je daar weer? Wat ben je toch een geluksvogel! Hier staat er nog eentje.’ De vader van Jort geeft een duwtje opzij.

Mette en Jort kijken elkaar aan.

Woorden die stewardessen gebruiken:

Kist: piloten en stewardessen zeggen vaak kist tegen het vliegtuig. Dat klinkt heel raar. Ze zeggen dan bijvoorbeeld: De kist is klaar om te vertrekken.

‘Hoi’, zeggen Jort en Mette op hetzelfde moment. ‘Je bent wel een meter gegroeid,’ vervolgt Mette. ‘Echt stoer.’

‘Ha, Josje.’ Jorts vader geeft mama ondertussen drie zoenen op de wang. Dat is heel normaal bij piloten en stewardessen. Die doen altijd of ze de allerbeste vrienden zijn. ‘Het wordt hoog tijd om de jongelui in te checken. De kist loopt helemaal vol.’

Mette wil net een heel verhaal afsteken tegen Jort, maar vraagt dan benauwd:

‘Kunnen we dan wel mee?’

‘Ik maak me nog geen zorgen, en anders zijn er altijd nog klapbankjes,’ zegt Jorts vader.

‘En wat zijn klapbankjes?’ vraagt Mette, toch niet echt gerustgesteld.

‘Klapbankjes zijn extra stoelen in het vliegtuig voor stewards en stewardessen, vaak bij een deur in het vliegtuig. Daar zijn er bijna altijd een paar van over. Ook voor de piloten hebben ze nog een extra stoel.’ Jort weet precies hoe het zit.

Jan loopt voorop als ze met z’n vieren naar de balie lopen.

En dan is alles zo geregeld. Mette en Jort krijgen van een aardige grondstewardess een instapkaart, maar zonder stoelnummer. Ze moeten over een uurtje bij Gate F6 zijn om in te stappen.

‘Jullie kunnen wel samen verder, hè, dan gaan Jan en ik ons melden bij het bemanningencentrum.’

Mama geeft Mette nog een dikke zoen en fluistert in haar oor: ‘Ik zie je straks wel liever, vertrouw maar op Jan, die regelt het wel. Al denk ik dat het

Gate

Een gate is een soort gangetje tussen het vliegtuig en het luchthavengebouw. Deze gang heeft aan buitenkant op de grond wielletjes waarmee hij voorzichtig van het luchthavengebouw tegen de deur van het vliegtuig wordt gereden. Pas als de gate tegen de deur aan staat kunnen de passagiers uitstappen. Soms heeft een luchthaven geen gates, maar dan zijn er trappen.

deze reis wel eens een klapbankje zou kunnen worden.'

En weg zijn mama en Jorts vader.

Even is het stil. Mette kijkt Jort aan.

'Wat een top idee van je vader om te kijken of wij ook mee konden!' Echt helemaal te gek!

'Het was mijn idee.'

'Jouw idee?'

'Ja, mijn idee. Ik wilde graag naar de marathon van New York omdat ik later mee wil lopen.'

'Jij, meelopen?' Mette trekt haar wenkbrauwen hoog op.

'Ja, meelopen. Of denk je dat je geen marathons kunt lopen als je een beenprothese hebt?'

Marathon

Marathon: Een marathon is een hardloewedstrijd van 42 kilometer en 195 meter. De afstand zou het aantal kilometers zijn tussen het Griekse dorpje Marathon en Athene.

De Marathon van New York wordt altijd op de eerste zondag van november gelopen. Je moet de afstand in acht en een half uur kunnen lopen, anders ben je gediskwalificeerd. Omdat er zoveel mensen mee willen doen is er een loting voor de startnummers.

In 1979 was de negenjarige Scott Black de jongste marathonloper ooit die de marathon uitliep. Dat deed hij in vier uur en vierentwintig minuten. Het jaar er-na besloot de organisatie dat er een minimumleeftijd moest komen. Dat is achttien jaar.

De eerste loop in New York was op 13 september 1970 met 127 lopers. Dat waren alleen maar mannen. Vijfenvijftig mannen haalden de finish. De winnende tijd was toen 2.31.38. Ze liepen alleen maar rondjes in het Central Park. Het tweede jaar liepen er ook vrouwen mee.

Vanaf 1976 wordt er ook in de vijf stadsdelen (boroughs) van New York gelopen: Staten Island, Brooklyn, Queens, The Bronx en Manhattan. De start is op Staten Island en de finish traditiegetrouw in het Central Park, vlak bij het restaurant Tavern on the green.

In 1977 was de New York City Marathon het grootste hardloopevenement ter wereld. Er liepen bijna 5000 mensen mee. De beste tijd voor de mannen was toen 2.11.28, voor vrouwen 2.39.11.

In 2000 kwam er een rolstoeldivisie en een handbikedivisie bij.

In 2012 moest de marathon van New York voor het eerst in de geschiedenis worden afgelast in verband met de verwoestingen van orkaan Sandy.

De deelnemers dragen tegenwoordig een chip die de tijd registreert. Er zijn vijf registratiematten waar wordt gemeten.

Het is niet een echt snelle marathon voor de wedstrijdlopers als je het vergelijkt met bijvoorbeeld de marathon in Rotterdam. Soms scheelt dat wel twee minuten op de eindtijd. Maar het is natuurlijk ook de kick om door New York te mogen lopen.

Mette schrikt een beetje van de felle Jort.

‘Helemaal niet. Ik weet van mijn vader heus wel dat je een blade hebt gekregen omdat je bent gaan hardlopen. Dat had je trouwens ook op hyves verteld. Maar een marathon is wel heel ver hoor.’

‘Als jij je snater houdt kan ik vertellen hoe het verder is gegaan,’ zegt Jort terwijl ze naar de douane lopen.

‘Ik pak even mijn paspoort,’ zegt Mette terwijl ze in haar rugzak grabbelt. ‘Effe wachten.’

Het duurt niet lang voor ze door de douane zijn en Jort zijn verhaal vervolgt.

‘Toen mijn vader eenmaal deze New York-reis had gekregen vroeg ik of jouw moeder deze reis ook kon aanvragen. Konden we gezellig met z’n vieren.’

Mette kijkt naar Jort. Het lijkt wel alsof hij een beetje bloost.

‘Dus dit reisje heb ik eigenlijk aan jou te danken.’

Mette voelt een klein kriebeltje in haar buik.

‘Als je me maar belooft dit keer geen gekke avonturen op te zoeken, want ik wil die marathon voor geen goud missen!’

‘Beloofd.’ Mette steekt haar hand uit naar Jort die er een high five van maakt.

‘Let’s go!’

Blade

Blade: Een blade is een soort korte smalle ski met een verende buiging aan het einde. Als je er op staat lijkt het net alsof je op het puntje van je tenen balanceert. Een blade is een vervanging voor een gewone prothese waar je heel hard mee kunt lopen. Een bekende ‘blade runner’ in Nederland is Marlou van Rhijn.